

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

**ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ
ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ**

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 16/9/2026

Προς την κα Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

Θέμα: «Ο τρόπος διδασκαλίας του μαθήματος της Ηθικής δημιουργεί συνθήκες άνισης μεταχείρισης και ομαδοποίησης μαθητών με βάση επιλογή που συνδέεται με τη θρησκευτική τους συνείδηση»

Με την υπ' αριθμ. 108070/Δ2 υπουργική απόφαση, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β' 5231/18.08.2026, καθορίστηκε ο τρόπος διδασκαλίας του μαθήματος της Ηθικής στο Γυμνάσιο και στο Γενικό Λύκειο, με εφαρμογή από το σχολικό έτος 2026-2027.

Σύμφωνα με την απόφαση, το μάθημα της Ηθικής απευθύνεται αποκλειστικά στους μαθητές και τις μαθήτριες που απαλλάσσονται από το μάθημα των Θρησκευτικών, ενώ για τη διδασκαλία του απαιτείται να υπάρχουν σε κάθε τάξη τουλάχιστον δέκα μαθητές που έχουν λάβει σχετική απαλλαγή.

Στις περιπτώσεις που λειτουργούν περισσότερα τμήματα της ίδιας τάξης, η απόφαση προβλέπει είτε τη συγκρότηση ξεχωριστού τμήματος Ηθικής είτε, όταν αυτό δεν είναι εφικτό, τη συγκέντρωση όλων των απαλλασσόμενων μαθητών στο τμήμα στο οποίο ήδη φοιτούν οι περισσότεροι από αυτούς, με ταυτόχρονη ανακατανομή των υπολοίπων μαθητών στα τμήματα της τάξης.

Παράλληλα, όταν δεν συμπληρώνεται ο αριθμός των δέκα απαλλασσόμενων μαθητών ανά τάξη, το μάθημα της Ηθικής δεν διδάσκεται με τον προβλεπόμενο τρόπο και εφαρμόζεται αναλογικά το υφιστάμενο καθεστώς απασχόλησης των μαθητών που απαλλάσσονται από τα Θρησκευτικά.

Η συγκεκριμένη ρύθμιση προκαλεί σοβαρό προβληματισμό ως προς την παιδαγωγική της λογική, την ίση μεταχείριση των μαθητών, την προστασία της ιδιωτικότητάς τους και τη συνοχή της σχολικής κοινότητας.

Το πρώτο και σημαντικότερο ζήτημα αφορά τον ίδιο τον τρόπο συγκρότησης των σχολικών τμημάτων. Η υπουργική απόφαση επιτρέπει ουσιαστικά την αναδιαμόρφωση της σύνθεσης των τμημάτων με βάση το ποιοι μαθητές έχουν απαλλαγεί από το μάθημα των Θρησκευτικών. Πρόκειται για μία οργανωτική επιλογή με ιδιαίτερα ευαίσθητο χαρακτήρα, καθώς η απαλλαγή από το μάθημα των

Θρησκευτικών συνδέεται άμεσα με την άσκηση ατομικού δικαιώματος και με ζητήματα θρησκευτικής συνείδησης.

Με άλλα λόγια, η τάξη παύει να οργανώνεται αποκλειστικά με ουδέτερα παιδαγωγικά ή διοικητικά κριτήρια και αναδιαμορφώνεται με βάση μία επιλογή που σχετίζεται με ευαίσθητες προσωπικές πεποιθήσεις των μαθητών και των οικογενειών τους. Αυτό δημιουργεί εύλογο ζήτημα τόσο ως προς την προστασία της ιδιωτικότητας όσο και ως προς την αποφυγή στιγματισμού ή κατηγοριοποίησης μαθητών.

Επιπλέον, για ένα μάθημα περιορισμένων διδακτικών ωρών την εβδομάδα, μπορεί να ανατρέπεται η σύνθεση της σχολικής για ολόκληρο το σχολικό έτος. Η επιλογή αυτή δύσκολα μπορεί να θεωρηθεί αναλογική προς τον επιδιωκόμενο εκπαιδευτικό σκοπό.

Αντί η άσκηση του δικαιώματος απαλλαγής να εντάσσεται διακριτικά και ουδέτερα στη λειτουργία του σχολείου, υπάρχει κίνδυνος να μετατρέπεται σε οργανωτικό κριτήριο που καθορίζει τη μόνιμη σύνθεση των τμημάτων. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές που απαλλάσσονται από το μάθημα των Θρησκευτικών ενδέχεται να καθίστανται περισσότερο ορατοί ως διακριτή ομάδα μέσα στη σχολική κοινότητα. Δημιουργείται έτσι ο κίνδυνος ενός ιδιότυπου διαχωρισμού ή ακόμη και άτυπης «γκετοποίησης» μαθητών, όχι λόγω μαθησιακών αναγκών ή παιδαγωγικών κριτηρίων, αλλά εξαιτίας της άσκησης ενός ατομικού δικαιώματος.

Το δεύτερο κρίσιμο ζήτημα αφορά το αριθμητικό όριο των δέκα μαθητών.

Η δυνατότητα πραγματικής διδασκαλίας του μαθήματος της Ηθικής δεν εξαρτάται μόνο από την επιλογή του μαθητή, αλλά από το αν στην ίδια τάξη συγκεντρώνονται τουλάχιστον εννέα ακόμη μαθητές που έχουν επίσης απαλλαγεί από τα Θρησκευτικά. Έτσι, δύο μαθητές που βρίσκονται στην ίδια ακριβώς νομική και εκπαιδευτική κατάσταση μπορεί να έχουν εντελώς διαφορετική πρόσβαση στο μάθημα της Ηθικής αποκλειστικά και μόνο επειδή φοιτούν σε σχολεία διαφορετικού μεγέθους.

Το πρόβλημα είναι ακόμη εντονότερο στις σχολικές μονάδες της ελληνικής Περιφέρειας που βρίσκονται εκτός των αστικών κέντρων.

Σε μεγάλες σχολικές μονάδες των αστικών κέντρων είναι σαφώς πιθανότερο να συμπληρωθεί ο απαιτούμενος αριθμός μαθητών. Αντίθετα, σε μικρότερα Γυμνάσια και Λύκεια, σε ορεινές, νησιωτικές, παραμεθόριες ή δημογραφικά αποδυναμωμένες περιοχές, η συγκέντρωση δέκα απαλλασσόμενων μαθητών στην ίδια τάξη μπορεί να είναι πρακτικά αδύνατη. Η εφαρμογή, συνεπώς, της απόφασης κινδυνεύει να οδηγήσει στη δημιουργία διαφορετικών εκπαιδευτικών δεδομένων ανάλογα με το μέγεθος και τη γεωγραφική θέση του σχολείου, οδηγώντας σε μαθητές δύο ταχυτήτων.

Η πρόσβαση σε ένα θεσμοθετημένο μάθημα δεν μπορεί να εξαρτάται από τον τόπο κατοικίας του μαθητή, το μέγεθος της σχολικής μονάδας ή τη δημογραφική σύνθεση της τάξης. Το δημόσιο σχολείο οφείλει να εξασφαλίζει ισότιμες εκπαιδευτικές

δυνατότητες σε όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα από το αν φοιτούν σε ένα μεγάλο σχολικό συγκρότημα της Αθήνας ή της Θεσσαλονίκης ή σε ένα μικρό σχολείο της ελληνικής περιφέρειας.

Το τρίτο ζήτημα αφορά την ίδια την εκπαιδευτική συνέπεια της ρύθμισης.

Η Πολιτεία αναγνωρίζει την ανάγκη ύπαρξης ενός αυτοτελούς μαθήματος Ηθικής, με συγκεκριμένο περιεχόμενο και εκπαιδευτικό σκοπό, για τους μαθητές που απαλλάσσονται από το μάθημα των Θρησκευτικών. Ωστόσο, η δυνατότητα παρακολούθησης αυτού του μαθήματος δεν κατοχυρώνεται για όλους τους συγκεκριμένους μαθητές. Εφόσον δεν συμπληρωθεί ο απαιτούμενος αριθμός, κάποιοι μαθητές δεν θα έχουν πρόσβαση στο μάθημα της Ηθικής, παρότι βρίσκονται ακριβώς στην ίδια εκπαιδευτική θέση με μαθητές άλλων σχολικών μονάδων.

Προκύπτει, επομένως, η αντίφαση το Υπουργείο να θεσπίζει ένα αυτοτελές μάθημα και ταυτόχρονα να αποδέχεται ότι ένας σημαντικός αριθμός μαθητών μπορεί στην πράξη να μην έχει ποτέ πρόσβαση σε αυτό.

Τέλος, ανακύπτει και σοβαρό ζήτημα πρακτικής εφαρμογής.

Η παράλληλη διδασκαλία Θρησκευτικών και Ηθικής απαιτεί εκπαιδευτικό προσωπικό, διαθέσιμες αίθουσες και αντίστοιχη προσαρμογή του ωρολογίου προγράμματος. Η υπουργική απόφαση, όμως, προβλέπει ότι από την εφαρμογή της δεν προκαλείται δαπάνη. Δεν διευκρινίζεται, συνεπώς, με ποιον τρόπο θα καλυφθούν οι πρόσθετες ανάγκες, ιδίως σε μικρές σχολικές μονάδες όπου το ανθρώπινο δυναμικό και οι διαθέσιμες υποδομές είναι ήδη περιορισμένα.

Η Πολιτεία έχει ασφαλώς την αρμοδιότητα να οργανώσει τη διδασκαλία του μαθήματος της Ηθικής. Η οργανωτική αυτή επιλογή, όμως, δεν μπορεί να οδηγή σε άνιση πρόσβαση σε εκπαιδευτικό αντικείμενο, ούτε να καθιστά τη θρησκευτική επιλογή του μαθητή παράγοντα διαμόρφωσης της μόνιμης σύνθεσης της σχολικής τάξης. Απαιτείται, επομένως, επανεξέταση του μοντέλου εφαρμογής, ώστε το μάθημα της Ηθικής να παρέχεται με ενιαίο και ισότιμο τρόπο και χωρίς να δημιουργούνται συνθήκες κατηγοριοποίησης, απομόνωσης ή έμμεσης αποκάλυψης ευαίσθητων επιλογών των μαθητών.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

1. Με βάση ποια στοιχεία και ποια εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής κρίθηκε πρόσφορο και αναγκαίο η συγκέντρωση τουλάχιστον δέκα απαλλασσόμενων μαθητών ανά τάξη;
2. Για ποιον λόγο επελέγη ένα σύστημα σύμφωνα με το οποίο η μόνιμη σύνθεση των σχολικών τμημάτων μπορεί να αναδιαμορφώνεται με κριτήριο το ποιοι μαθητές έχουν απαλλαγεί από το μάθημα των Θρησκευτικών;
3. Έχει αξιολογήσει το Υπουργείο εάν η ομαδοποίηση μαθητών και η ανακατανομή των τμημάτων με βάση μία επιλογή που συνδέεται με τη θρησκευτική τους συνείδηση είναι συμβατή με την ανάγκη προστασίας της ιδιωτικότητας, της

προσωπικότητας και της μη κατηγοριοποίησης των μαθητών με ό,τι αυτό συνεπάγεται ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τον κίνδυνο εκ νέου καταδίκης της χώρας μας από το ΕΔΔΑ;

4. Για ποιο λόγο, για ένα μάθημα περιορισμένων ωρών εβδομαδιαίως, επιλέγεται η ανατροπή της σύνθεσης των σχολικών τμημάτων για το σύνολο του εβδομαδιαίου προγράμματος και για ολόκληρο το σχολικό έτος;
5. Έχει αξιολογήσει το Υπουργείο τις συνέπειες του ορίου των δέκα μαθητών για τα μικρά σχολεία της περιφέρειας, τις ορεινές, νησιωτικές και παραμεθόριες περιοχές, όπου η συγκέντρωση του απαιτούμενου αριθμού μαθητών είναι συχνά αντικειμενικά αδύνατη;
6. Πόσες σχολικές μονάδες εκτιμά το Υπουργείο ότι θα μπορούν πράγματι να συγκροτήσουν τμήμα Ηθικής κατά το σχολικό έτος 2026-2027 και πόσοι απαλλασσόμενοι μαθητές εκτιμάται ότι δεν θα έχουν πρόσβαση στο μάθημα λόγω μη συμπλήρωσης του απαιτούμενου αριθμού;
7. Με ποιον τρόπο θα εξασφαλιστούν οι απαιτούμενοι εκπαιδευτικοί, οι αίθουσες και οι διδακτικές ώρες για την παράλληλη διδασκαλία Θρησκευτικών και Ηθικής και πώς θα καλυφθούν οι αντίστοιχες λειτουργικές ανάγκες, δεδομένου ότι η υπουργική απόφαση προβλέπει ότι από την εφαρμογή της δεν προκαλείται δαπάνη;
8. Προτίθεται να θεσπίσει διαφορετικό τρόπο διδασκαλίας του μαθήματος της Ηθικής, ώστε κάθε μαθητής που απαλλάσσεται από το μάθημα των Θρησκευτικών να έχει ουσιαστική και ισότιμη πρόσβαση στο εναλλακτικό μάθημα, ανεξάρτητα από το μέγεθος και τη γεωγραφική θέση της σχολικής του μονάδας, χωρίς η άσκηση του συγκεκριμένου δικαιώματος να λειτουργεί ως κριτήριο μόνιμης ομαδοποίησης και διαχωρισμού μαθητών;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Στέφανος Παραστατίδης

Παύλος Γερουλάνος